

PTA Filosofie Q-highschool schooljaar 2022-2023 cohort VWO 2022-2025

Syllabus Filosofie:

https://www.examenblad.nl/examenstof/filosofie-conceptsyllabus-vwo-2023/2023/f=/filosofie_conceptsyllabus_vwo_2023_versie_1.pdf

Bij het examenprogramma filosofie zijn de volgende 5 domeinen aan de orde:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Wijsgerige antropologie

Domein C: Ethiek

Domein D: Kennisleer

Domein E: Wetenschapsfilosofie

Het centraal examen heeft betrekking op de subdomeinen A1 en A2, in combinatie met een door het College voor toetsen en examens vastgesteld onderwerp. Dit onderwerp is gerelateerd aan een van de domeinen B, C, D of E als hoofddomein, waarbij één of meer andere domeinen betrokken kunnen zijn, en de subdomeinen 1 van de domeinen B, C, D en E, die zowel afzonderlijk als in relatie met het onderwerp kunnen worden geëxamineerd. De explicitering van deze subdomeinen is in deze syllabus https://www.examenblad.nl/examenstof/filosofie-conceptsyllabus-vwo-2023/2023/f=/filosofie_conceptsyllabus_vwo_2023_versie_1.pdf opgenomen.

Voor het centraal examen filosofie is voor 2025 het onderwerp ***De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap*** uitgewerkt. Dit onderwerp is gerelateerd aan het domein Wijsgerige antropologie (B) en Wetenschapsfilosofie (E).

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en: ten minste de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft; en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft; en andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

In het schoolexamen komen in ieder geval domein A en de niet centraal getoetste (sub)domeinen aan de orde te weten: A, C1, C2, C3, D1, D2, en D3.

PTA Q-highschool Filosofie VWO:					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4, 5 en 6	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Argumentatieve vaardigheden Subdomein A2: Onderzoeks-vaardigheden en benaderingswijzen Subdomein A3: Oriëntatie op studie en beroep	Deze vaardigheden worden in de verschillende modules die hieronder vermeld staan, geoefend en getoetst.	nvt	nvt	nvt
Leerjaar 4 of 5	Domein B: Wijsgerige antropologie Subdomein B1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	Dit domein is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	1
(blok 1)	Subdomein B2: Persoon, lichaam, geest en emotie Subdomein B3: De mens als redelijk wezen	Module: Hoe vrij zijn wij? <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en filosofen over vrijheid (antropologie) worden besproken en vergeleken <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 1 Wijsgerige Antropologie uit Durf te Denken VWO + leerdoelen	M0108 Schriftelijke toets, 60 minuten (weging 1)		
(blok 3)		Module: Kan een robot een bewustzijn krijgen? <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en filosofen over bewustzijn (antropologie) <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal:</u> Reader: Kan een robot een bewustzijn krijgen?	M0120 Schriftelijke toets, 60 minuten (weging 1)		

Leerjaar 4 of 5	Domein C: Ethiek Subdomein C1: Centrale begrippen en toonaangevende visies Subdomein C2: Het al dan niet universeel zijn van waarden	Het domein Ethiek is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 2)	Subdomein C3: Vrijheid en verantwoordelijkheid	Module: Ik ben geen racist <u>Inhoud:</u> centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op thema racisme <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 2 Ethiek uit Durf te Denken VWO + leerdoelen Of	M0193 Praktische opdracht het schrijven van een essay (weging 2)		
(blok 4)		Module: De mens als natuurramp...? <u>Inhoud:</u> centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op thema natuur en milieu <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en mondelinge toepassing ervan <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 2 Ethiek uit Durf te Denken VWO + leerdoelen	M0194 Praktische opdracht: het maken van een podcast (weging 2)		
Leerjaar 6 (blok 1)	Eindexamenonderwerp Domein B: Wijsgerige antropologie en Domein E: Wetenschapsfilosofie	Module: Wat is de mens?* <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en mensbeelden (antropologie) worden besproken en vergeleken, in relatie tot techniek en wetenschap. Syllabus inleiding + kwestie 1. <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen <u>Materiaal:</u> Syllabus 'De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap'	M0271 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	2

(blok 2)		<p>Module: Hoe verandert de mens door techniek?*</p> <p><u>Inhoud:</u> centrale begrippen en mensbeelden (antropologie) worden besproken en vergeleken, in relatie tot techniek en wetenschap. Syllabus kwestie 2+3</p> <p><u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen</p> <p><u>Materiaal:</u> Syllabus 'De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap'</p>	<p>M0272</p> <p>Schriftelijke toets</p> <p>90 minuten</p>	ja	2
(blok 3)		<p>Module <i>Vervaagt de grens van de mens?*</i></p> <p><u>Inhoud:</u> centrale begrippen en mensbeelden (antropologie) worden besproken en vergeleken, in relatie tot techniek en wetenschap. Syllabus kwestie 4 en gehele syllabus</p> <p><u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen</p> <p><u>Materiaal:</u> Syllabus 'De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap'</p>	<p>M0273</p> <p>Praktische opdracht</p>	nee	2
Leerjaar 4 of 5	<p>Domein D: Kennisleer</p> <p>Subdomein D1: Centrale begrippen en toonaangevende visies</p> <p>Subdomein D2: Ervaring en waarheid</p>	<p>Het domein kennisleer is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen. In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.</p>		ja	2
(blok 1)	<p>Subdomein D3: De contextualiteit van kennis</p>	<p>Module thema 1: The Matrix: we leven allemaal in een droom</p> <p><u>Inhoud:</u> centrale kerntheoretische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, rondom de film The Matrix</p> <p><u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd</p> <p><u>Materiaal:</u> Durf te denken, H3</p> <p><i>Of</i></p>	<p>M0187</p> <p>Praktische opdracht: het schrijven van een essay (weging 2)</p>		
(blok 3)		<p>Module thema 2: De kennisgedreven democratie</p>	<p>M0214</p> <p>Schriftelijke toets</p>		

		<p><u>Inhoud:</u> centrale kerntheoretische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, rondom de kwestie van betrouwbaarheid van de kennis in de huidige (Post-Truth) samenleving</p> <p><u>Vorbereiding op de toets:</u> oefen met de verschillende kentheoretische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen</p> <p><u>Materiaal:</u> Cogito en Durf te denken</p>	90 minuten (weging 2)		
Leerjaar 4 of 5	<p>Domein E: Wetenschapsfilosofie</p> <p>Subdomein E1: Centrale begrippen en toonaangevende visies</p>	<p>Het domein wetenschapsleer is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen. In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.</p>		ja	2
(blok 2)	<p>Subdomein E2: Wetenschappelijke kennis</p> <p>Subdomein E3: Wetenschap en samenleving</p>	<p>Module thema 1: Wetenschappelijke vergezichten op de toekomst</p> <p><u>Inhoud:</u> centrale wetenschapsfilosofische begrippen en theorieën worden besproken en vergeleken, rondom de vraag welke plaats wetenschap inneemt (en zou moeten nemen) in onze samenleving</p> <p><u>Vorbereiding op de toets:</u> doe je eigen onderzoek en oefen met de filosofische posities (in de les) en met het debatteren over deze posities.</p> <p><u>Materiaal:</u> Cogito: wetenschapsfilosofie.</p> <p><i>Of</i></p>	<p>M0197</p> <p>Praktische opdracht: debat (weging 2)</p>		
(blok 4)	Zie hierboven	<p>Module thema 2: Veranderende wereldbeelden</p> <p><u>Inhoud:</u> aan de hand van jouw eigen onderzoekjes bespreken we centrale wetenschapsfilosofische begrippen en filosofen. Je reflecteert hierop in je eigen onderzoekjes en essay</p> <p><u>Vorbereiding op toetsing:</u> doe je eigen onderzoek en oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd</p> <p><u>Materiaal:</u> Durf te denken</p>	<p>M0055</p> <p>Praktische opdracht: essay en verslag van eigen onderzoek (weging 2)</p>		

Leerjaar 4 en 5	Keuzemodules	Keuzemodule 1: Voor VWO-leerlingen zijn twee keuzemodules verplicht. Hierin kunnen verschillende domeinen worden behandeld, waaronder A, B, C, D, E. Keuzemodules worden in de komende tijd nog uitgebreid Voorbeelden van keuzemodules zijn:	Praktische opdracht / essay / kritische reflectie		1
(blok 3)	Domein C: Ethiek	Module: Mag dat!? Goed en kwaad in de rechtszaal	M0185	Ja	
(blok 1)	Domein: Sociale politieke filosofie	Module: Het Eiland: ontwerp je eigen samenleving	M0103	Ja	
(blok 4)	Domein: Sociale politieke filosofie	Module: Filosofie van de technologie	M0174	nee	
(blok 2)	Domein A: Vaardigheden	Module: Jouw filosofische vraag	M0269	Ja	
(blok 4)	Domein: Sociale en politieke filosofie	Module: De gelukkige samenleving	M0196	ja	
(blok 3)	Domein A: Vaardigheden	Module: Filosofisch toveren	M0195	ja	
(blok 3)	Domein A: Vaardigheden Domein D: Kennisleer Domein E: Wetenschapsfilosofie	Module: Complotdenkers of waarheidszoekers	M0292	nee	
		Keuzemodule 2: Voor keuzes zie hierboven	Praktische opdracht / essay / kritische reflectie	Zie keuzemodule 1	1
Berekening cijfer schoolexamen: $((M0108 \text{ of } M0120) + 2*(M0193 \text{ of } M0194) + 2*(M0271 + M0272 + M0273) + 2*(M0187 \text{ of } M0214) + 2*(M0197 \text{ of } M0055) + (\text{keuzemodule 1}) + (\text{keuzemodule 2})) / 15$					

*Wordt vanaf schooljaar 2023-2024 aangeboden

Overzicht domeinen per module

DOMEIN	A	B	C	D	E	SE-STOF	CSE-STOF
M0108	X	X				X	X
M0120	X	X				X	X
M0193	X		X				X
M0194	X		X				X
M0271	X	X			X		X
M0272	X	X			X		X
M0273	X	X			X		X
M0187	X			X		X	X
M0214	X			X		X	X
M0197	X				X	X	
M0055	X				X	X	
M0103	X					X	
M0269	X					X	
M0185	X		X			X	
M0174	X					X	
M0196	X					X	
M0195	X					X	
M0292	X			X	X	X	